

Post-trade made easy

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

Osinkojen lähdeverotuksen muuttaminen
Viite: VM083:00/2017

Helsinki, 8.3.2018

Euroclear Finlandin lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain, ennakkoperintälain sekä verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Euroclear Finland Oy (jäljempänä "Euroclear Finland") kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Suomalaisen loppusaajan ennakonpidätys

Esityksen mukaan hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta olisi toimitettava 50 prosentin ennakonpidätys, mikäli maksajalla ei ole osingon saajan tietoja ja maksaja tai säilyttäjä tietää, että osingon saaja on Suomessa yleisesti verovelvollinen. Jos rekisteröityneellä säilyttäjällä ei ole osingon maksuhetkellä käytettävissä osingon saajan veromaatietoja, tarkoitus on, että tällöin perittäisiin 35 prosentin lähdevero.

Pidämme positiivisena muutoksena edelliseen esitykseen verrattuna tarkennusta siitä, että 50 prosentin ennakonpidätysvelvollisuuden edellytykseksi on muutetussa esityksessä asetettu maksajan tai säilyttäjän tietoisuus osingon saajan yleisesti verovelvollisuudesta Suomessa. Tämä edesauttaa oikean verolajin ja prosentin soveltamista osinkojen maksun yhteydessä ja näin ollen vähentämään ylimääräisiä

verokorjauksia sekä riskiä siitä, että toimijat pidättäisivät varmuuden vuoksi ennakonpidätyksen 50 prosentin mukaan.

Yksinkertaisesta menettelystä luopuminen ja säilyttäjien rekisteröityminen

Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi nykyisestä lähdeverolain mukaisesta yksinkertaistetusta menettelystä. Verosopimuksen mukaisen etuuden saamisen edellytyksenä olisi aina, että osingon maksaja varmistaa, että osingon saajaan voidaan soveltaa verosopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä ja että loppusaajatiedot toimitetaan Verohallinnolle.

Yksinkertaistetun menettelyn käyttöönottoa perusteltiin aikanaan mm. suomalaisten pääomamarkkinoiden toimivuuden ja kilpailukyvyn turvaamisella ja luotettavan lähdeveron perintäjärjestelmän aikaansaamisella. Nykyinen yksinkertaistettu menettely on mahdollistanut laajalti lopullisen lähdeveroprosentin käyttämistä suureen osaan osingonmaksuista, koska säilyttäjät ovat voineet jaotella asiakkaansa veromaajakautaa hyväksikäyttäen siten, että eri verosopimusvaltioiden loppusaajien omistukset ovat aina yhden sovellettavan veroprosentin kohteena.

Nykyisestä yksinkertaistetusta menettelystä luopumisen johdosta on mahdollista, että tällaisen jaottelun käyttämisestä saatavat hyödyt häviävät ja riskinä on siirtyminen verojen pidättämiseen entistä useammin väärillä veroprosenteilla.

Esityksessä mainitaan, että veromaakohtaisen jaottelun käyttäminen olisi mahdollista myös tulevaisuudessa. Sen käyttämisen edellytykseksi näyttäisi kuitenkin olevan asetettu muun muassa se, että myös maksajaa lähinnä oleva säilyttäjä olisi rekisteröitynyt säilyttäjärekisteriin (kuten nykyisin), vaikka esityksessä sivulla 38 lähdeverolain 10 b § yhteydessä viitataan siihen, että loppusaajaa lähinnä oleva säilyttäjä olisi velvollinen rekisteröitymään.

Esityksessä todetaan, että Hallintarekisteröidyn osakkeen omistajaa lähinnä olevan säilyttäjän on rekisteröidyttävä rekisteriin, jotta osakkeen omistajalle voidaan antaa kansainvälisen sopimuksen mukaiset veroedut osinkoa maksettaessa. Kuitenkin esityksen vaikutuksia arvioitaessa (kohta 4.3) on mainittu, että voidakseen toimia täysimääräisesti, säilyttäjän tulee rekisteröityä säilyttäjärekisteriin. Myös esityksen

sivulla 19 mainitaan, että "lisäksi ehdotetaan, että hallintarekisteröityjen osakkeiden säilyttäjien olisi rekisteröidyttävä perustettavaan säilyttäjärekisteriin." Näissä yhteyksissä ei toisin sanoen viitata erityisesti loppusaajaa lähinnä olevaan säilyttäjään, jolloin jää epäselväksi, tuleeko myös sellaisen säilyttäjän käytännössä rekisteröityä säilyttäjärekisteriin, jolla ei itsellään ole suoria loppusaajia asiakkanaan.

Jos säilyttäjällä ei ole osingon saajan tietoja, sen tulee ilmoittaa perittäväksi 35 prosentin lähdevero. Jos säilyttäjä on tutkinut ja tunnistanut asiakkaansa ja tietää, että verosopimusta voidaan soveltaa, hän voi osingonmaksuhetkellä ilmoittaa maksajalle verosopimuksen mukaan sovellettavan verokannan taikka lähdeverolain mukaisen 30 prosentin veron perittäväksi.

Edellä esitettyyn perustuen toivoisimme hallituksen esityksessä selkeytystä siihen, että miten säilytysketjussa toimivien eri säilyttäjien edellytetään käytännössä rekisteröityvän säilyttäjärekisteriin. Nykyisessä muodossa esitys jää hieman tulkinnanvaraiseksi, mikä hankaloittaa vaikutusten arvioimista eri säilytysketjun toimijoiden suhteen.

Haluaisimme lisäksi kiinnittää huomiota siihen, että nykyisin moniportainen säilytysmalli perustuu kansainvälisestäikin siihen, että markkinoiden asiantuntemus on paikallisessa maassa ja palvelut on pyritty keskittämään paikalliselle toimijalle. Isoillakaan kansainvälisillä toimijoilla ei ole halukkuutta tai valmiita resursseja hoitamaan lain velvoittamia asioita riittävällä varmuudella suoraan jokaisen maan viranomaisten kanssa. Pienille toimijoille tämä olisi kustannukset huomioiden mahdotonta.

Suomessa tilinhoitaja saa osingonmaksua varten tiedon vain omien asiakkaidensa (säilyttäjien) hallinnoimista osakkeista, eikä tilinhoitajalla ole käytettävissä tietoa omien asiakkaidensa asiakkailla olevista osakkeista. Tilinhoitajaa lähinnä oleva säilyttäjä saa tiedot säilytysketjua pitkin omilta asiakkailtaan. Tällöin esityksessä mainittu velvollisuus, jonka mukaan "... säilyttäjän tulisi ilmoittaa niiden rekisteröityneiden säilyttäjien yksilöintitiedot, joiden osingonmaksutietoja se on osingon maksuhetkellä välittänyt sekä sen rekisteröityneen säilyttäjän yksilöintitiedot, jolle edellä mainitut osingonmaksutiedot on ketjussa välitetty edelleen tilinhoitajalle tai liikkeeseenlaskijalle ilmoitettavaksi." voi muodostua tästä syystä haasteelliseksi.

Rekisteröityneen säilyttäjän tulisi myös esityksen mukaan varmistaa aina, että tieto tulee rekisteröityneeltä säilyttäjältä. Jokainen rekisteröitynyt säilyttäjä ilmoittaa asiakkaanaan olevan osingon saajan tiedot vuosi-ilmoitusta varten joko suoraan Verohallinnolle tai liikkeeseenlaskijalle, joka toimittaa tiedot edelleen Verohallinnolle.

Nyt ehdotettu malli vaikuttaa hieman epäselvältä, mutta ilmeisesti edellyttäisi kaikkia säilytysketjun säilyttäjiä rekisteröitymään toimiakseen parhaalla mahdollisella tavalla, tai rekisteröitynyttä säilyttäjää ottamaan vastuun allaan olevien muiden säilyttäjien tiedoista. Jälkimmäisen vaihtoehdon houkuttelevuutta voidaan epäillä rekisteröityneelle säilyttäjälle asetettavan vastuun johdosta. Lisäksi ehdotettu vuosiraportointivelvollisuus lienee omiaan vähentämään ulkomaisten säilyttäjien kiinnostusta rekisteröityä säilyttäjärekisteriin.

Osinkoihin oikeutettuja osakkeita voidaan säilyttää useammalla eri tasolla lukemattomien eri säilytyslaitosten toimesta. Esityksessä ei myöskään oteta selkeästi kantaa tilanteisiin, jossa säilytysketjussa keskellä on useampi rekisteröimätön säilyttäjä, joiden takaa rekisteröityneet säilyttäjät toimittavat tiedot. Jokaisella säilytyslaitoksella on omat tietojärjestelmänsä ja omat standardoimattomat asiakastietonsa, eivätkä nämä järjestelmät välttämättä ole yhteydessä toisiinsa millään tavalla. Tästä johtuen loppuasiakkaiden tietojen kerääminen on käytännössä pitkälti manuaalista työtä, joka vaatii omistusketjujen pituudesta ja laajuudesta johtuen huomattavan määrän henkilöresursseja jokaisella säilytysketjun portaalla.

Kun otetaan huomioon edellä mainittu vastuun asettaminen rekisteröityneelle säilyttäjälle, sekä mahdollisten rekisteröimättömien säilyttäjien osallistuminen säilytysketjuun ketjun keskellä, on hyvin todennäköistä, että toimijat tulevat jatkossa pidättämään maksun hetkellä varmuuden vuoksi 35 prosentin veron ja ohjeistavat alla olevia asiakkaitaan perimään liikaa maksettuja veroja takaisin maksun jälkeen. Toisaalta monelle liikaa pidätettyjen verojen takaisin hakeminen ei ole mahdollista prosessiin liittyvien transaktiokustannusten muodostuessa merkittäväksi pienehköihin osinkotuloihin nähden. Tältä osin esityksen tavoitteena oleva verotuksen oikeellisuus ja lähdeverojen perimistä koskevan prosessin rationalisointi sekä oikeusvarmuuden lisääminen kaikille osapuolille saattaa muodostua haasteeksi ainakin toimialan näkökulmasta.

Tämä tulee lisäämään maksunjälkeisten verokorjausten määrää, eli toisin sanoen oikeiden verojen periminen lähteellä tulee vähenemään. Tilinhoitajat tulevat oletettavasti tekemään entistä enemmän verokorjauksia maksun jälkeen Euroclear Finlandin järjestelmään. Tämän seurauksena oletamme maksuvuoden aikana tapahtuvien verokorjauspyyntöjen määrän kasvavan nykyisestä. Vastaavasti oletamme maksuvuoden jälkeisten verokorjausten määrän lisääntyvän – samoista syistä.

Esityksen vaikutuksiin kuuluu loppusaajien yksilötietojen käsittelytyön lisääntyminen säilytysketjun jokaisella tasolla, mikä johtaa vääjäämättä henkilöstökustannuksiin jokaisessa säilytysketjun toimijassa. Lisäksi henkilöresurssien ollessa kyseessä on todennäköistä, että lisääntynyt manuaalisen työn määrä tulee myös lisäämään virheellisten tietojen määrää. Tällöin hallituksen esityksessä mainittu tavoite lähdeverotuksen oikeellisuuden paranemisesta ja varmistuminen siitä, että hallintarekisteröidyistä osakkeista saaduista osingoista peritään säädetty vero, voi muodostua haasteelliseksi saavuttaa.

Esityksen 5.1 kohdan alle on koottu ensimmäisen lausuntokierroksen vastauksia eri toimijoilta. Kuten kohdassa todetaan, ”Lausunnonantajista suuri osa vastusti sitä, että loppusaajatiedot tulisi nykyisen Verohallinnon pyynnöstä tapahtuvan toimitusvelvollisuuden sijasta toimittaa säännöllisesti ja kattavasti liikkeeseenlaskijalle ja edelleen vuosi-ilmoituksella Verohallinnolle. Lausunnonantajien näkemyksen mukaan ulkomaisilta säilyttäjäiltä ei voida vaatia systemaattista loppusaajatietojen toimittamista, koska ne eivät pitäisi Suomen markkinoita niin kiinnostavina, että niiden kannattaisi tehdä vaatimuksen täyttämiseksi tarvittavia investointeja. Lausunnoista ilmeni syvä huoli Suomen osakemarkkinoiden houkuttelevuuden ja kilpailukyvyn puolesta. Lisäksi useat lausunnonantajat katsoivat, että nykyinen malli toimii hyvin eikä väärinkäytöksistä ole näyttöä. He myös totesivat, että nykyinen toimintamalli on hyvin kustannustehokas.”

Arviomme mukaan tämä uusi hallituksen esitys ei ole muuttunut siinä määrin, että olisi syytä olettaa edellä mainittujen näkemysten menettäneen merkityksensä tämän esityksen myötä.

Loppusaajatiedot rekisteröityneeltä säilyttäjältä vuosi-ilmoitusta varten

Esityksessä ehdotetaan rekisteröityneelle säilyttäjälle velvollisuutta toimittaa vuosi-ilmoitus osingoista verotusta varten, sekä muut mahdolliset verohallinnon pyytämät tiedot. Esityksen mukaan rekisteröityneelle säilyttäjälle ehdotetaan myös vaihtoehtoista mahdollisuutta antaa tiedot vuosi-ilmoitusta varten osingonjakohetkellä välittämistään tiedoista sekä tiedot osingon loppusaajista suoraan Verohallinnolle tai liikkeeseenlaskijalle. Nykyinen käytäntö, jossa säilyttäjät antavat jo nyt loppusaajatiedot osingon maksajalle vuosi-ilmoituksella Verohallinnolle toimitettavaksi jää edelleen voimaan.

Pidämme positiivisena, että esityksessä pidetään voimassa nykyinen järjestely, mutta pitäisimme tarpeellisena korostaa esityksessä sitä, että tieto tulisi aina toimittaa säilytysketjua pitkin maksajalle, sillä muutoin maksaja ei voi riittävällä varmuudella varmistua siitä, mitkä mahdolliset tiedot on raportoitu, vaan joutuu varmuuden vuoksi raportoimaan tiedot kaikista maksamista osingoista varmuuden vuoksi.

Muutoin on riskinä että luodaan tarpeeton kaksinkertainen raportointijärjestelmä. Nykyisin säilyttäjät ovat tilinhoitajia lähimpiä tahoja, jolloin tilinhoitajat saavat suoraan säilyttäjältä tarvittavat tiedot raportointia varten. Esityksessä mainitut loppusaajaa lähinnä olevat rekisteröityneet säilyttäjät saattavat sijaita säilytysketjussa hyvin kaukana tilinhoitajista, eikä näiden tahojen välillä ole välttämättä mitään yhteyttä. Tällöin tilinhoitaja ei ole tietoinen loppusaajaa lähinnä olevan rekisteröityneen säilyttäjän mahdollisesta raportoinnista, tai sen puutteesta, vaan joutuu lähtökohtaisesti raportoimaan tästä riippumatta.

Lisäksi rekisteröityneen säilyttäjän antaessa tiedot suoraan liikkeeseenlaskijalle ei liikkeeseenlaskijalla, arvopaperikeskuksella, tilinhoitajille, tai heitä lähinnä olevilla säilyttäjillä ole mahdollisuutta varmistua siitä, kenen tällaisen säilyttäjän alla kyseiset loppuasiakkaat ovat, jolloin tällaisella ilmoituksella saatujen tietojen hyödyntämismahdollisuudet jäänevät varsin vähäisiksi säilytysketjun näkökuilmasta.

Esityksessä mainitaan myös, että ilmoitus olisi annettava sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen Verohallinnon myöhemmin vahvistamassa muodossa. Ilmoituksen ja sen sisällön tulisi mahdollisimman hyvin sopia yhteen rajat

ylittävässä osakkeiden säilytyksessä noudatettujen käytäntöjen kanssa sekä ottaa huomioon kansainvälinen kehitys OECD:ssä (mukaan lukien TRACE-malli) ilman, että verotuksen oikeellisuus vaarantuisi tai että tietojen käytettävyys heikkenisi.

Tältä osin käsityksemme on, että eri säilyttäjillä on omat tietojärjestelmänsä ja omat standardoimattomat asiakastietonsa joita he soveltavat toiminnassaan globaalisti. Heidän halukkuutensa muokata järjestelmiään vastaamaan tiettyä raportointikäytäntöä voi olla hyvin rajattu, jolloin heidän rekisteröimishalukkuutensa vähenee, josta voi seurata joko jättäytyminen verokorjausten varaan tai kiinnostuksen väheneminen suomalaisia osakesijoituksia kohtaan.

Jatkovalmistelu

Hallituksen esityksessä mainitut muutokset ovat merkittäviä ja niillä on merkittävät vaikutukset pääomamarkkinoiden toimintaan. Tämän johdosta toivoisimme, että esityksen jatkon suhteen tehtäisiin laajapohjainen valmistelu, johon otettaisiin mukaan keskeiset toimialan toimijat sen varmistamiseksi, että esityksen tavoitteet pystyttäisiin saamaan aikaan mahdollisimman tehokkaasti. Implementointiin tulisi ryhtyä vasta siinä vaiheessa, kun on esitety muutokset ja niiden konkreettiset vaikutukset ovat selvitetty riittävällä käytännön tasolla.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa Juha Sarin (juha.sarin@euroclear.eu).

Kunnioitavasti,

Euroclear Finland Oy

Name:

Title:

Hanna Vainio
Toimitusjohtaja
Euroclear Finland